

vergadering **C152**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 februari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over grensoverschrijdend gedrag in de mediasector – 1433 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het actieplan ter bestrijding van grensoverschrijdend gedrag in de mediasector – 1440 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse mediasector – 1455 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de deelname van lokale zenders aan Radioplayer – 1481 (2021-2022)	14
VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de Vlaamse doelstellingen voor 2025 met betrekking tot 5G – 1482 (2021-2022)	18
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de lancering van de projectoproepen Digitale Transformatie en Desinformatie in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht – 1533 (2021-2022)	22

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over grensoverschrijdend gedrag in de mediasector
– 1433 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het actieplan ter bestrijding van grensoverschrijdend gedrag in de mediasector
– 1440 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over grensoverschrijdend gedrag in de Vlaamse mediasector
– 1455 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Collega's, het onderzoek van BNN-journalist Tim Hofman naar grensoverschrijdend gedrag bij The Voice of Holland is jullie en de minister waarschijnlijk wel bekend. Het vormt de aanleiding voor maar liefst drie gekoppelde vragen om uitleg, dus ik neem aan dat het niet erg veel extra toelichting nodig heeft.

In totaal vier mensen – twee juryleden, de bandleider en een regisseur – liggen onder vuur voor klachten die gaan van grensoverschrijdend gedrag tot niet minder dan verkrachting. Rode draad in alle klachten is het feit dat er misbruik wordt gemaakt van een machtsrelatie. VTM liet intussen al weten dat van dergelijke zaken geen sprake is bij The Voice van Vlaanderen. Laten we hopen dat dit inderdaad het geval is.

De laatste jaren kwamen er bij ons natuurlijk wel verschillende van die wantoestanden aan het licht en dat leidde tot heel wat beleidsmatige ingrepen om toekomstige wantoestanden te voorkomen. Binnen de sportsector zijn er decretale subsidievoorwaarden ingeschreven om een integriteitsbeleid af te dwingen. Dat kan misschien inspiratie bieden voor de wettelijke kaders Media en Jeugd. In het Kunstendecreet is een integriteitsbeleid opgenomen als beoordelingscriterium voor project- en werkingsdossiers. Voor Vlaamse kunstinstellingen is het zelfs een subsidievoorwaarde. Er werden voor de verschillende sectoren ook hulp- en meldingskanalen in het leven geroepen. Deze voormiddag hoorden we van de minister-president dat die goed gevonden worden, niet alleen door slachtoffers, maar – en dat vond ik ook een heel opvallende – ook door potentiële daders en organisaties die met vragen zitten over hun bedrijfscultuur.

Nu, de rode draad in alle klachten zijn de machtsrelaties, die een belangrijke factor zijn voor slachtoffers om niet of pas wanneer ze niet meer in die situatie zitten, aan de alarmbel te trekken. Vuistdikke contracten over wat wel en niet mag worden verteld over deelname aan programma's, spelen ook een niet te verwaarlozen rol. Dat is zonde, want de signalisatie van het foute gedrag, wie het ook is die signaleert, is nodig om wanpraktijken in de toekomst te gaan voorkomen. Het is dus zaak om in programma's waar machtsverhoudingen sterk spelen, zoals talentenjachten of realityshows – we kennen er verschillende –, een omgeving te creëren waar voldoende vertrouwen heerst opdat zaken die niet door de beugel kunnen, meteen worden gesignaleerd.

Een niet te verwaarlozen rol daarvoor ligt volgens mij bij de organisaties zelf, die toch – dat mogen we toch denken – enige verantwoordelijkheid hebben voor het mentaal welzijn van de deelnemers aan hun programma's. De ophef die er nu is,

handelt over een zangwedstrijd, maar er zijn nog andere programma's waar onbekende Vlamingen voor de camera's worden gezet, zoals De Mol, Temptation Island, Big Brother. Hoe gaan zenders om met de psychologische nazorg van kandidaten? Dat is bij het ene programma allicht al belangrijker dan bij het andere, maar dit feit toont toch aan dat het voor geen enkele van die programma's af te schrijven valt. Bestaat er eigenlijk een wettelijk kader dat dit regelt?

We gaan ervan uit dat welk contract deelnemers aan een programma ook tekenen, een contract het melden van strafbare feiten nooit kan verbieden. In het belang van dit soort zaken lijkt het ons evenwel belangrijk dat u dit ondubbelzinnig bevestigt. Kunt u dit alstublieft doen?

Welke initiatieven nam u als minister al om grensoverschrijdend gedrag in de mediasector tegen te gaan?

Naar aanleiding van de uitzending in Nederland is het niet ondenkbaar dat ook hier gevallen aan de oppervlakte komen. Hoe zult u daarmee omgaan? En op welke manier worden slachtoffers hier naar de nodige hulpverlening geleid?

Waar staan we met het afsprakenkader rond het meegeven van de hulpkanalen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, grensoverschrijdend gedrag is spijtig genoeg weer heel sterk in het nieuws. We hoorden het al van de collega: de ophef en verontwaardiging die in Nederland is ontstaan na getuigenissen over grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik achter de schermen van het tv-programma The Voice of Holland. Niet langer geleden dan gisteren kwam het thema aan bod in de plenaire, zij het dan met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van studentes aan de universiteit. Dat was vanmorgen ook weer in de pers. Het blijft dus heel duidelijk dat we daar een probleem hebben. Het is iets ongelooflijk hardnekkig, dat maar blijft bestaan, ongeacht het feit dat er ter zake toch al heel wat actie is ondernomen.

Hier gaan de vragen specifiek over de media, met als aanleiding de gebeurtenissen die in The Voice of Holland aan het licht kwamen. Zoals de collega daarnet al zei is dat ook wel een aanleiding om eens te kijken hoe het in Vlaanderen zit. Er zijn tot op heden geen meldingen, en dat is maar goed ook, maar we moeten altijd onvoorstelbaar voorzichtig zijn, en we moeten zeker ook een sterk beleid ter zake voeren, minister.

In een reactie op de getuigenissen en de onthullingen met betrekking tot The Voice of Holland benadrukte u dat er nood is aan een echte cultuuromslag binnen de mediasector. Ook in Vlaanderen kwamen de voorbije jaren veel verhalen aan het licht over grensoverschrijdend gedrag in de mediasector.

U kondigde in de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) voor dit jaar al aan dat u werkt aan een actieplan, samen met mediarte en de hele mediasector, dat het probleem helemaal uit de sector zou moeten bannen. Het is belangrijk om slachtoffers te versterken om hun verhaal te doen en ervoor te zorgen dat ze weten waar ze terecht kunnen. Zo kunnen enerzijds eventuele daders ter verantwoording worden geroepen en situaties als deze in de toekomst helemaal voorkomen worden, en kunnen anderzijds de slachtoffers de ondersteuning en begeleiding krijgen waar zij eventueel nood aan hebben. Minister, ik denk dat er inderdaad echt nood is aan een mentaliteitswijziging, waarbij machtsverhoudingen tussen mensen niet uitmonden in misbruik. Want daar gaat het natuurlijk vaak over: een machtspositie die misbruikt wordt.

Tijdens de vorige legislatuur hebben we in ons parlement een commissie opgericht die we toen de #MeToo-commissie noemden. Dat was naar aanleiding van de getuigenissen die er waren vanuit de sportsector. Ik had zelf het voorrecht om voorzitter te kunnen zijn van die commissie. We hebben toen tal van hoorzittingen georganiseerd. Na getuigenissen in de cultuursector is het werkveld van die commissie toen trouwens verbreed. De werkzaamheden van die commissie zijn uitgemond in twee voorstellen van decreet, en ook in een voorstel van resolutie. Daarvan worden trouwens momenteel nog een aantal aanbevelingen uitgevoerd, minister.

Het is duidelijk uit de ophef die er, terecht, in Nederland is ontstaan over het jarenlange grensoverschrijdend gedrag, en de manier waarop dit niet aan de oppervlakte kon komen, of dat dit bemoeilijkt werd, onder andere ook via contracten, en daarnaast ook wat er gisteren in de plenaire werd besproken, naar aanleiding van het grensoverschrijdend gedrag aan de hogescholen en universiteiten, dat dit een enorm belangrijk aandachtspunt blijft.

In deze commissie focussen we natuurlijk op de mediasector, minister, en op het actieplan dat u ter zake in het vooruitzicht hebt gesteld. Daarover heb ik een aantal vragen.

Kunt u al meer toelichting geven over het aangekondigde actieplan ter bestrijding van grensoverschrijdend gedrag in de mediasector?

Op welke manier beoogt u een cultuuromslag teweeg te brengen?

Hoe zullen slachtoffers worden aangemoedigd om hun verhaal te doen?

Hoe worden de mediabedrijven betrokken bij het opstellen en implementeren van dit actieplan?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Deze ochtend hadden wij in deze commissie al een gedachtewisseling hierover met minister-president Jambon naar aanleiding van een vraag om uitleg van collega D'Hose. Daar werd duidelijk dat dit een job wordt voor de hele Vlaamse Regering, in haar strijd tegen grensoverschrijdend gedrag.

Het lijstje is stilaan eindeloos aan het worden. Het lijkt wel dat er een dekseltje geopend is dat zich niet meer laat sluiten. Het kan gaan over sport. Collega Schryvers gaf al aan dat we de vorige legislatuur onze commissie Grensoverschrijdend Gedrag hebben gestart naar aanleiding van verhalen binnen de sport. Dat werd dan uitgebreid naar de cultuur. Dezer dagen blijkt ook dat er in mijn academische wereld grote problemen zijn met grensoverschrijdend gedrag. Het doet zich voor in alle sectoren van onze samenleving. Het is dus belangrijk dat de Vlaamse Regering hieraan werkt.

He probleem van seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik, want daarover gaat het, is wijdverspreid. Ik zei daarnet dat het in alle sectoren van de maatschappij gebeurt, maar deze problemen lijken zich vooral voor te doen in sectoren die gedomineerd worden door de zogenaamde 'poortwachters', machtige mensen die met een vingerknip beslissen over de carrière van mensen. De media- en cultuursector zijn daar een goed voorbeeld van. Zo bleek in 2018 uit een onderzoek van de UGent dat een op de vier vrouwen in de cultuursector het jaar ervoor slachtoffer was geweest van ongewenste fysieke en seksuele toenadering op het werk. In de mediasector ging het over een op de vijf vrouwen.

Uw voorganger als minister van Cultuur en Media, Sven Gatz, had een actieplan uitgeschreven om grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector

aan te pakken. Een van de actiepunten was het versterken van de ombudsvrouw Gender en de Genderkamer een specifieke opdracht te geven om een #Metoo-werking op te zetten in de Vlaamse mediasector.

De werking van de Genderkamer staat nu fors onder druk. Daar gebeurt nu een evaluatie. Na meer dan twee jaar werking stelt de ombudsvrouw zelf dat we vandaag nog maar het topje van de ijsberg zien. De Genderkamer merkt namelijk op dat bedrijven en productiehuizen niet verplicht zijn om een specifiek plan uit te werken om grensoverschrijdend gedrag aan te pakken. Sommige organisaties en bedrijven zien hier blijkbaar het nut niet van in.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van het actieplan 'Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector'?

Zult u de opdracht geven om opnieuw onderzoek te doen naar grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en mediasector, zodat we evidencebased de evolutie van de problematiek kunnen monitoren?

Hoe ziet u de verdere opdracht van de Genderkamer met betrekking tot de cultuur- en mediasector en van de Genderkamer in het algemeen?

Zult u alle bedrijven en organisaties in de mediasector op de een of andere manier aansporen dan wel verplichten om procedures en protocollen tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag op te stellen en na te leven? Een mogelijke manier zou bijvoorbeeld zijn om dit tot een voorwaarde te maken om subsidies te ontvangen. Op welke manier zult u dit verplichten bij bedrijven die niet subsidie-afhankelijk zijn? Dat is natuurlijk altijd het moeilijkste.

Hoe kunnen we in Vlaanderen ervoor zorgen dat mensen sneller en laagdrempelig kunnen melding maken van grensoverschrijdend gedrag, of het nu in de cultuur, de sport, de bedrijfswereld, de academische wereld of waar dan ook is? Of van het bestaan van een toxische bedrijfscultuur – want daar komt het toch allemaal op neer? Wat zal de Vlaamse Regering daartoe verder ondernemen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel. Het feit dat hier vandaag en deze morgen ook al tal van vragen zijn over grensoverschrijdend gedrag toont dat het een thema is dat hoog op de agenda staat van deze commissie. Dat is helemaal terecht. Er is verwezen naar een aantal spraakmakende zaken zoals The Voice of Holland recent in Nederland en de zaak De Pauw in eigen land. Het is effectief ook een probleem in andere sectoren, denk aan het hoger onderwijs. Ik denk dat we er ons allemaal van bewust zijn dat het hier gaat over een brede maatschappelijke problematiek. Maar als minister van Media ben ik ervan overtuigd dat de situatie nog acuter en nog ernstiger is in de mediasector. Op dit punt zien we in de sector die onder mijn hoede valt nog onvoldoende sense of urgency.

Ik ga een cijfer tonen om dat te illustreren. Het komt uit een onderzoeksrapport van Cultural Diversity: Opportunities and Socialization (CuDOS), de vakgroep sociologie van de Universiteit Gent van 2018. Daaruit bleek dat 71 procent – laat dat even tot u doordringen: dat is zeven op de tien – vrouwen binnen de media- en cultuursector aangaf ooit grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt, zonder tijdsbepaling. De helft van de vrouwen – vijf op de tien – zelfs nog in de laatste twaalf maanden voor de studie. Zeven op de tien is ermee geconfronteerd. Een op de twee de laatste twaalf maanden voor de studie in 2018.

Sindsdien is er natuurlijk niet stilgezet. Er zijn heel wat baanbrekende zaken geweest. MeToo is een begrip geworden. Maar ik stel vast dat, ondanks het actieplan van mijn voorganger en verschillende acties van de hele Vlaamse Regering –

ook in sectoren als de sport – er in de mediasector onvoldoende stappen vooruit zijn gezet om dit probleem aan te pakken en – effectief het woord is al gevallen – een cultuuromslag te realiseren.

Die cultuuromslag is nodig. Je kunt daarbij denken aan verplichtingen of aan incentives, maar het allerbelangrijkste is het engagement van de mediabedrijven zelf. En dan bedoel ik niet alleen van de personeelsverantwoordelijke en de hr-diensten die vooral in grotere organisaties enorm sterk werk naar voren schuiven. In kleinere productiehuzen is er vaak niet zo'n dienst, zij zijn op een andere manier georganiseerd. We hebben hun engagement nodig, maar zeker ook dat van de bedrijfstop.

Sinds eind 2021 heb ik op verschillende plaatsen gezegd dat we hier werk van moeten maken. We zijn ook met hen in dialoog gegaan, onder meer via het Sociaal Charter voor de Mediasector en mediarte, maar ook in rechtstreekse dialoog met de media-CEO's van de grote en de kleinere bedrijven. We moeten effectief die cultuuromslag maken.

Waarom is dit in de mediasector zo acuut? Er is hier terecht verwezen naar hiërarchische verhoudingen. Maar daarin is de mediasector natuurlijk niet uniek. Wat wel uniek is, is dat het vaak gaat over mensen met een zekere bekendheid en een zeker aanzien en dat het natuurlijk om een klein netwerk gaat waar ook persoonlijke relaties zeer belangrijk zijn. Dat maakt dat het een sector is waar dit bijzonder acuut is en dat er voor mogelijke slachtoffers, diegenen die getroffen zijn door grensoverschrijdend gedrag, mentale drempels zijn om hierover te rapporteren. Ik ben het eens met diegenen die zeggen dat wat vandaag voorligt maar het topje van de ijsberg is. Dat is, na alle gesprekken die ik heb gehad, ook mijn overtuiging.

Er is al verwezen naar het Actieplan Grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector van mijn voorganger. Ik heb mijn departement gevraagd om mij een uitgebreide evaluatie daarvan voor te leggen. Daar waren een aantal zaken die goed zijn gelopen. Ik viel echter niet achterover van de resultaten op dit moment. Ik stel vast dat de aanpak in de mediasector op dit moment nog te gefragmenteerd verloopt en dat ieder een beetje op zijn eigen terrein werkt.

Naast dat actieplan is er in juni 2019 een Sociaal Charter voor de Mediasector ondertekend. Dat charter omvat een reeks engagementen waaronder veiligheid en welzijn, non-discriminatie en dus ook grensoverschrijdend gedrag.

Het is duidelijk dat we ondanks al die initiatieven vandaag nog niet zijn waar we moeten zijn.

Ik ben momenteel samen met de sector en mediarte de laatste hand aan het leggen aan het actieplan grensoverschrijdend gedrag in de media, dat natuurlijk voortbouwt op de conclusies van het vorige. In het licht van dat actieplan heb ik heel wat gesprekken gehad en volgen de komende periode de laatste gesprekken. Door deze opbouw ambieer ik een sterk en breed engagement van eenieder op basis waarvan een cultuuromslag gerealiseerd kan worden.

Op inhoudelijk vlak is mijn antwoord op dit ogenblik dan ook kort. We kunnen zeker nog van gedachten wisselen over de elementen die in zo'n actieplan moeten zitten, maar ik ben nog bezig met de finalisatie, ook met de verschillende actoren. Ik verwacht ook een heel duidelijke engagementsverklaring die ik ter ondertekening zal voorleggen aan de CEO's binnen de mediasector. Ik hoop dat jullie dan ook kunnen begrijpen dat ik de ontwerp teksten niet in detail kan bespreken, al ben ik natuurlijk ter beschikking voor eventuele nadere vragen of suggesties van jullie kant, mochten jullie daar meer duidelijkheid over willen.

Het spreekt voor zich dat we, als het werk klaar is, de discussie kort nadien kunnen aangaan. Het is wat mij betreft een startpunt. Het zal ook een levend document zijn. Het is de bedoeling om daar de komende jaren op verder te bouwen en het actieplan aan te vullen waar nodig. De meesten beseffen ook dat er geen wondermiddel bestaat om dit te realiseren. Er zijn veel belangrijke elementen, er zijn veel initiatieven die we moeten nemen, er is een groot engagement nodig, er is een bewustwording nodig, maar volledig af zal zo'n actieplan nooit zijn; we zullen daar altijd op moeten verder werken.

Er werd gepeild naar een wettelijk kader. De welzijnsaspecten binnen de federale arbeidswetgeving vormen het wettelijk basiskader omtrent veiligheid en gezondheid op het werk. De grote mediaorganisaties hebben een samenwerking met een externe preventiedienst, hebben een vertrouwenspersoon en een beleid zoals voorgeschreven door de welzijnswet. Bovendien beschikken zij daarnaast meestal over een eigen code of conduct, waarbij afspraken gemaakt worden rond respect op de werkvloer. De kleinere mediaorganisaties worden door de Welzijnswet niet verplicht om een vertrouwenspersoon aan te duiden. Het is duidelijk dat het belang van een goede vertrouwenspersoon om de problematiek van grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan, nauwelijks te overschatten is.

Daarnaast is het belangrijk de aandacht te vestigen op de bestaande hulplijnen waar slachtoffers terecht kunnen, waaronder 1712, de chat van seksueelgeweld.be en nupraatikerover.be.

Er waren ook een aantal vragen bij de Genderkamer. We stellen vast dat de werking van de Genderkamer nog onvoldoende gekend is. Twee weken geleden had ik nog een gesprek met getroffen personen van grensoverschrijdend gedrag die me zeiden dat ze de Genderkamer niet kenden, en dat waren ervaringsdeskundigen. Op het vlak van bekendheid is er dus nog werk aan de winkel.

Ik ben momenteel aan het bekijken op welke manier de Genderkamer haar specifieke opdracht aangaande grensoverschrijdend gedrag ook in de toekomst kan verderzetten. Dit is in elk geval iets wat ook in het vorige actieplan effectief resultaat heeft geboekt. Daar is inderdaad een interessante en relevante werking ontstaan.

Tot slot wil ik ook nog een duidelijk antwoord geven op de eenvoudige, maar duidelijke vraag van mevrouw Perdaens, of ik ondubbelzinnig kan bevestigen dat het nooit verboden mag worden in contracten als er strafbare feiten gebeuren. Dit soort bepalingen gaan uiteraard volledig in tegen de ambitie van het actieplan dat ik voorbereid. De geesten binnen de brede mediasector horen al voldoende gerijpt te zijn om zulke zaken niet meer te tolereren, laat staan actief in een contract te gieten, mocht dat al legaal zijn, maar daar heb ik mijn twijfels bij.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u, minister, voor uw antwoorden. Ik waardeer dat u aangeeft dat u met heel veel bezig bent en dus niet heel concreet kunt zijn. Ik waardeer ook enorm dat u aangeeft dat er momenteel te weinig sense of urgency is. Dat is iets waar we ons bewust van moeten zijn.

Ik was helaas niet geschrokken van de cijfers die u aanhaalt. Ik vind dat heel erg droef, maar die cijfers verrassen mij niet meer, want deze situaties komen nog veel te vaak voor. Als je kijkt naar mensen in je omgeving, dan weet je dat ook.

Ik ben het ook helemaal met u eens dat we de sector zo snel mogelijk mee moeten krijgen. Ik ben heel blij dat u uzelf die taak toewijst. Ik had het daarstraks al even over het belang van signaleren van wanpraktijken. Ik benadrukte – ik weet niet of dat duidelijk genoeg was – bewust dat dat geen taak is die op de schouders van

het slachtoffer rust. Ik denk dat daar nog te veel naar gekeken wordt. Voor sensibilisering is het daarom niet alleen belangrijk dat we slachtoffers de steun geven die ze nodig hebben om te weten dat wat ze doormaken, niet door de beugel kan en dat ze dat niet hoeven te tolereren en ergens terecht kunnen, maar ook dat we mogelijke daders en de organisaties waarbinnen ze actief zijn glashelder maken welk gedrag kan en welk gedrag niet kan. Dat is waar het mee begint. De idee dat hierover nog steeds een grijze zone bestaat waar daders zich op kunnen beroepen, dat is iets wat we met stip op één uit de wereld moeten helpen. En dat lukt enkel door proactief te gaan optreden: wat kan en wat kan niet binnen machtsrelaties? Want laten we heel cru zijn: het draait in geen van deze situaties rond liefde.

Als deelnemers aan televisieprogramma's heel lijvige contracten krijgen met wat ze wel of niet mogen zeggen, dan lijkt het me evident dat ook voor de omgang met kandidaten een glashelder stukje wordt opgenomen in contracten van juryleden of mensen die deel uitmaken van de organisatie. Misschien is dat iets waar u mee werk van kunt maken.

Ik haalde ook al aan dat het bij de Big Brothers, de Voices, de Temptation Islands en de Mollen van de wereld om mensen gaat die slechts vluchtig deel uitmaken van de cultuur- of mediasector en dat zij niet altijd de weg gaan vinden naar de sectorspecifieke hulpkanalen of vertrouwenspersonen. Dat is niet zo moeilijk om ons voor te stellen. Dat is reden te meer om voor dat soort programma's een vaste afspraak te maken die de weg naar hulpkanalen toelicht voor deelnemers: "Dit zijn de kanalen waar je terecht kunt." Misschien is ook dat iets om op te nemen.

Ik begrijp natuurlijk dat u in uw contact met zenders die niet onder de openbare omroep vallen, eerder vragen stelt dan opdrachten geeft; ik ken de beperkingen van uw functie. Desalniettemin lijkt het me belangrijk dat de vraag gesteld wordt en dat de suggestie gegeven wordt aan de brede sector.

De coördinatie met de minister van Cultuur en binnen het departement leek ons ook een evidente zaak. Denk bijvoorbeeld aan het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF), dat binnen de audiovisuele sector een gedeelde bevoegdheid is. Daarnaast blijft dat sensibiliseren van groot belang. Om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan moeten er grenzen worden aangegeven en gerespecteerd. Dat maakt deel uit van een normale en professionele omgeving en dat is iets waar in de eerste plaats de sector aan moet werken, met ondersteuning van de Vlaamse Regering, waar nodig of mogelijk. In het derde Vlaams intersectoraal akkoord (VIA 3) zijn middelen uitgetrokken voor de opleiding van vertrouwenspersonen, maar het is ook zaak om daar met de sector mee aan de slag te gaan. We zullen dat ook als dusdanig verder opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel, minister, voor uw antwoord en de toch wel heel duidelijke manier waarop u aangeeft dat dit een prioriteit moet zijn en dat er nog heel veel werk aan de winkel is. U wilt er duidelijk ook werk van maken via het actieplan waar u momenteel aan werkt.

De cijfers die u geeft, zijn inderdaad ontzettend hoog. Net zoals collega Perdaens verrassen die mij niet. In de commissie Grensoverschrijdend Gedrag heb ik van heel wat experts en vanuit verschillende sectoren heel wat cijfers gekregen en dan weet je dat het eigenlijk gewoon een ingebakken cultuur is, in sommige sectoren nog meer dan in andere. Het is iets waar ontzettend veel vrouwen mee te maken krijgen; het aantal aanmeldingen is nog maar het topje van de ijsberg.

Het is goed dat u een actieplan maakt, minister, en het is natuurlijk 'the way to go' om dat samen met de sector te doen. Het is de sector zelf die moet doordringen zijn van de nood daaraan, van het feit dat er een cultuuromslag nodig is en dat het

echt niet kan op de manier waarop het in het verleden vaak gelopen is. Het is enkel door hen daar mee attent op te maken dat we die cultuuromslag zullen kunnen mogelijk maken. Het is dus goed dat u dat samen met de sector doet, maar ik wil daar toch graag al enkele aandachtspunten bij aangeven. De vraag is niet dat u daar hier al concreet op ingaat, want ik begrijp dat het actieplan momenteel in uitwerking is. Ik neem aan dat dat één geheel is met wat u dan samen met de sector zult voorstellen.

Minister, meldpunten komen in de sectoren vaak aan bod. Gelukkig hebben we in Vlaanderen de algemene hulplijn 1712, en die werkt heel goed, maar het is natuurlijk ook wel goed dat mensen binnen hun eigen sector terechtkunnen. Daar is meer knowhow en meer begrip van hoe een bepaalde sector werkt, en hoe ermee omgegaan kan worden, hoe er gevolg aan gegeven kan worden. Zo kan men ook beter de vinger aan de pols houden in die bepaalde sector. Net zoals ik gisteren in de plenaire gedaan heb, met betrekking tot het hoger onderwijs, wil ik hier toch wel aanhalen dat ik het belangrijk vind dat er binnen elk bedrijf, ook de grote en kleinere mediabedrijven, een echt beleid ter zake wordt gevoerd, en dat er vertrouwenspersonen zijn bij wie mensen terechtkunnen. Maar daarnaast moeten we er ook heel veel begrip voor hebben dat, door de manier waarop die bedrijven georganiseerd zijn, de structuur en de hiërarchische relaties die er bestaan en met bekende mensen die daar zijn, het voor de slachtoffers soms ontzettend moeilijk is om dat intern te melden. Ik denk dus dat het goed zou zijn dat er toch één overkoepelend meldpunt is, waar men terecht kan wanneer men, om welke reden dan ook, de stap niet intern durft te zetten. Ik denk dat dit heel wat slachtoffers over de drempel zou kunnen helpen.

Mijn tweede punt heeft betrekking op de contracten. Ik denk dat het begrijpelijk is dat in contracten bepaalde clausules worden opgenomen rond geheimhouding, en dergelijke. U stelt terecht, lijkt me, dat het juridisch toch onmogelijk zo kan zijn dat dit zou inhouden dat je geen melding kunt maken van grensoverschrijdend gedrag. Maar misschien kan het kandidates, of kandidaten, die daarover twijfelen, of aan wie iets anders wijsgemaakt werd, over de streep trekken wanneer er in die contracten expliciet zou staan dat er wel geheimhouding en discretie kan zijn over bepaalde punten, maar dat dit zeker niet geldt voor feiten van grensoverschrijdend gedrag. Dat kan daar op geen enkele manier onder vallen. Integendeel zelfs, we moeten slachtoffers aanzetten om die melding te doen.

Dat waren mijn bijkomende vragen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, minister, voor uw antwoorden op onze vele vragen. Er is veel gezegd, maar er valt nog zoveel te zeggen. Ik ben bijna zeker dat ik nu niet alles zal kunnen zeggen wat ik nog wil zeggen.

We beleven nu toch wel een heel essentieel kantelpunt in onze samenleving. Na de sport, cultuur en academische wereld blijkt toch wel duidelijk dat grensoverschrijdend gedrag nog volop aanwezig is in onze maatschappij, in onze samenleving in Vlaanderen. De cijfers die u aangaf wijzen daar ook op.

U zegt dat de cijfers nog acuter zijn voor de mediasector. Zeven op de tien van de vrouwen kreeg er ooit mee te maken, en vijf op de tien tijdens het laatste jaar: dat zijn ontstellende cijfers. Maar dat zijn cijfers van 2018, dus uiteraard lijkt het mij belangrijk om te onderzoeken of deze cijfers verslechterd of verbeterd zijn. Dat is alvast mijn eerste vraag, minister. Kunnen we dit niet op Vlaams niveau, over alle sectoren heen, onderzoeken?

Over alle sectoren heen, want – zoals collega Schryvers al zei – er zijn sectoren waar grensoverschrijdend gedrag zich misschien meer voordoet dan in andere,

maar zelfs dat weten we niet. Alleszins zijn het de sectoren waar de poortwachters aan de macht zijn waar het zich het meest voordoet. Media, cultuur, de academische wereld: dat zijn sectoren die eigenlijk een soort 'krabbenmand' zijn. Dat is oneerbiedig gezegd, en ik behoor zelf tot een van deze sectoren, maar het zijn sectoren waar velen geroepen zijn en weinigen uitverkoren. Het zijn poortwachters, mensen met macht, en dat zijn vandaag nog al te vaak mannen, die andere mensen, vaak vrouwen, toegang moeten geven tot die sector en toegang garanderen voor succes. Die poortwachtersfunctie geeft aan die mensen, vaak mannen, een al te grote macht. Dat werd vandaag trouwens ook bevestigd in het opiniestuk in De Morgen van hoogleraar Sigrid Sterckx en van Sofie Avery, die hetzelfde ooit hebben meegemaakt. De macht van die poortwachters leidt tot een zwijgcultuur. De cultuuromslag die we moeten maken is dus heel cruciaal. Ja, er moet nagedacht worden over procedures, meldpunten en commissies, maar er moet zeker ook werk gemaakt worden van die cultuuromslag. De zogenaamde poortwachters krijgen te veel macht en helaas denken te veel mannen dat hen dat ook het recht geeft om grensoverschrijdend gedrag te plegen. Alleszins geeft het hen de macht om dat te doen.

Er is veel nodig, minister. U zegt dat u nog bezig bent met de uitrol van het actieplan. We beleven samen deze tijden, en we zien toch dat het te traag gaat. Het is nodig dat we ons heel snel beraden over een meldpunt. Bij 1712 komt alles toe, het is zelf nog niet genoeg bekend en ook te weinig bemand. Dat is dus nog niet wat we moeten hebben.

Ook communicatie is nodig. We hebben het vanmorgen nog aangegeven, en gisteren in de plenaire, dat er ook aan de universiteiten aan het begin van het academiejaar, elk jaar opnieuw, aan studenten een informatiepakket zou moeten gegeven worden. Daarin moet informatie staan over het meldpunt, over de mogelijkheden die je hebt wanneer je voelt dat er iets gebeurt wat niet kan. Er is dus nog heel wat werk, op het vlak van procedures en meldpunten, maar vooral dus van die cultuuromslag.

Als laatste stukje wil ik het nog hebben over de Genderkamer. U verwijst ernaar, en u zegt dat de Genderkamer nog onvoldoende bekend is. Maar de werking van de Genderkamer is ook wel in vraag gesteld. Er is nu een evaluatie lopende, maar alles wijst erop dat we die echt wel nodig hebben, en dat die haar werk moet kunnen verderzetten. Ze moet ook sterker bemand en bevrouwd worden om meer bekend te worden bij de Vlamingen.

Minister, aansluitend op dit alles, heb ik drie vragen.

Bent u bereid om onderzoek te doen of de cijfers van 2018, die u citeerde, anno 2022 verbeterd of verslechterd zijn?

Wat gaat u concreet doen om de Genderkamer te versterken?

Wat gaat u doen om, samen met de hele Vlaamse Regering, dat actieplan vooruit te laten gaan?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de bijkomende vragen, en de terechte bemerkingen en aandachtspunten.

Collega Perdaens, u verwijst ernaar dat een aantal situaties blijkbaar nog altijd onduidelijk zijn. Ik begrijp dat ook. Het gaat voor een deel over ons strafrecht. Er zijn een aantal dingen strafrechtelijk verboden, maar er zijn ook veel zaken die niet strafrechtelijk verboden zijn en die vandaag toch niet gepermitteerd zijn. Misschien konden ze tien, twintig of dertig jaar geleden nog, maar nu worden ze

terecht niet meer getolereerd. In dat verband verwijs ik graag naar een van onze partners bij dit actieplan, Sensoa. Zij hebben een zeer interessant concept, dat u ongetwijfeld kent: het Vlaggensysteem. Dat is bijzonder relevant om op een pedagogische manier aan te geven wat wel en wat niet kan en wat op het randje is. We kunnen dit zeer nuttige instrument zeker ook bekijken in het kader van het actieplan.

U verwees ook naar de manier waarop we dit moeten aanpakken. Moet men zaken verplichten of is er veeleer een engagement nodig? Ik kan inderdaad aan de private omroepen de vraag stellen, maar wees ervan overtuigd dat het een zeer aanhoudende vraag is en dat het ook een vraag is waarbij ik ervan overtuigd ben dat de sector zelf het ook kan en moet vastpakken.

Collega Schryvers, u verwees er ook naar, dat dat het belangrijkste is, dat men zelf overtuigd moet zijn van het belang hiervan, eerder dan het gewoon te zien als een verwijzing in de Welzijnswet of een administratieve formaliteit die men moet vervullen. Op dat vlak ben ik hoopvol. Ik probeer de mensen van de sector ervan te overtuigen. Het grootste probleem dat zij vandaag hebben en dat de economie in het algemeen vandaag heeft, is de krapte op de arbeidsmarkt. De mediasector is nog meer dan andere sectoren een sector waar talent bepalend is voor de kwaliteit van de output. Zeker als je kijkt naar de productie van fictie. Daar gaat het over talent. Het gaat daar over scenaristen, regisseurs, acteurs en actrices, en al dat begeleidend personeel. De output, de kwaliteit daarvan hangt rechtstreeks af van de kwaliteit van de mensen. Zeker jonge mensen van deze generatie – maar ik denk dat het stilaan doordringt naar alle generaties – willen natuurlijk werken in een context waar er geen plaats is voor grensoverschrijdend gedrag. Vandaar dat het ook in het welbegrepen eigenbelang is van de sector om hierin te investeren. Naast een stuk publieke financiering voor het actieplan vanuit belastingmiddelen verwacht ik ook dat de sector zelf hierin fors investeert, financieel maar zeker ook op het vlak van engagement en middelen.

Het meldpunt 1712 waarnaar u verwees is inderdaad van belang. Ook interne processen, zeker de vertrouwenspersonen, zijn van belang. Ook de omstaanders zijn belangrijk. Collega Schryvers, het klopt dat dat onvoldoende is. We hoorden recent nog John de Mol zeggen dat hij het niet begrijpt omdat er toch loketten beschikbaar zijn waar de betrokken dames zouden kunnen passeren om hun klacht te uiten. Het was bijna als een verwijt geformuleerd, dat ze dat niet hadden gedaan. Hij had niet gezien dat hier nog andere hinderpalen zijn. Vandaar dat het belangrijk is om intern de nodige wegen te kennen, maar ook om extern de mogelijkheid te hebben om klacht in te dienen.

Collega Segers, de mensen van de Genderkamer leveren goed werk. Ik heb hen deze week nog ontmoet. Het puur institutionele interesseert mij minder: waar zij werkzaam zijn, waar zij ingekanteld worden, hoe dat wordt vormgegeven. Dat moeten we de komende maanden bespreken in de schoot van de Vlaamse Regering. Wat voor mij wel essentieel is, is dat de goede taken en functies die zij opnemen in het vervolg minstens even ambitieus als vandaag worden opgenomen. Dat is een heel belangrijke zaak. Als die specifieke taak voor hen niet bestaat in die vorm, dan moet het op een andere manier worden uitgevonden. Ik engageer mij om daar mijn schouders mee onder te zetten.

Tot slot nog een terechte vraag van collega Segers naar een longitudinaal onderzoek, om te meten hoe het evolueert. Ook dat bekijken we met mediate. Er is het CuDOS-onderzoek van de UGent. Zij hebben zelf ook een bevraging gehad in het verleden. We zullen ervoor zorgen dat die bevraging wordt herhaald, dat er een longitudinaal onderzoek mogelijk is en dat er inderdaad ook een afstemming is met verschillende partners, waaronder de UGent, om te bekijken hoe dat het best kan worden gerealiseerd.

Tot slot nog één tip, die gelinkt is aan een ander mediadossier: er is onze Streamz, onze Vlaamse Netflix waarover we, ik denk met steun van de oppositie, in het regeerakkoord hebben gezegd dat we in Vlaanderen moeten investeren in streaming omdat dat een verrijking is van ons landschap. Er is een schitterende driedelige reeks, 'Het proces dat niemand wou', die een interessant inzicht geeft in de realiteit van een bekend dossier van grensoverschrijdend gedrag. Voor diegenen die het nog niet hebben gezien, en oh wee voor diegenen die nog geen abonnement op Streamz hebben: doe dat en bekijk het als eerste.

Tot hier de commerciële boodschap. Excuus daarvoor, maar dit paste in het bredere mediabeleid.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Collega's, elk van de wantoestanden die we bespraken gaat over een slachtoffer dat in een positie werd geplaatst waarin zij eigenlijk niet mocht geplaatst worden. Zij kreeg een keuze voorgeschoteld die er eigenlijk geen was. Dat is het kernprobleem dat moet worden aangepakt. Maar voordat we in die misschien utopische situatie zitten waarin mensen niet meer in een dergelijke positie geplaatst worden, moeten we werk maken van sensibilisering, van hulp, van het uitwerken van een gezond en professioneel kader. Of dat nu in de sport-, de cultuur-, de media- of de jeugdsector is, of gelijk waar anders, ik denk dat elke sector er nood aan heeft, al is zeker in de media de sense of urgency van doen.

Het komt voor ons neer op vier elementen, weliswaar niet exhaustief: zorg voor deelnemers voor, tijdens en na producties; de sensibilisering van alle betrokkenen: slachtoffers, dader, getuige, organisatie, groter kader; het bekendmaken en verspreiden van beschikbare kanalen; het creëren van een gezond en professioneel kader, met een duidelijke aflijning van wat kan en wat niet kan. Minister, dat zijn vier elementen waarop wij zullen blijven terugkomen en die wij ook in het uitwerken van het grotere kader en het actieplan verder zullen opvolgen.

Tot slot wil ik u verzoeken om uw invloed tot het uiterste aan te wenden richting de private partners in de mediasector. U kunt op onze steun rekenen in de volgehouden vraag aan de brede sector. Het is de hele sector waar de cijfers over gaan. Het is in de hele sector dat mensen slachtoffer worden van deze wantoestanden. Het is niet het minst in het voordeel van de private organisaties zelf om mee te werken aan een duidelijk kader en een professionele en veilige omgeving.

Minister, alvast bedankt en wij volgen dit mee verder op.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, de problematiek is wijdverspreid. Dat weten we allemaal. Over verschillende sectoren, maar bepaalde sectoren zijn er toch nog gevoeliger voor. Het is echt nodig dat we op die nagel blijven kloppen en dat we blijven werken om dat de wereld uit te helpen. Alle getuigenissen die we de laatste weken krijgen vanuit verschillende sectoren, en niet alleen vanuit Vlaanderen maar ook vanuit Nederland, bewijzen de noodzaak om daar blijvend werk van te maken. Het gaat zo vaak over hetzelfde: mannen die een bepaalde macht hebben, die nadien misbruik maken van die macht, die een bepaalde intimidatie toepassen op hun slachtoffers die angst hebben, die vaak nadien de feiten minimaliseren, die aan victim blaming doen. Dat moet echt de wereld uit.

Minister, het is heel goed dat u het actieplan nu opmaakt samen met de sector. Ik kijk echt uit naar de concrete acties die daarin zullen worden voorgesteld. U hebt er hier alleszins al een aantal aangereikt gekregen. Vanuit het actieplan dat tijdens de vorige legislatuur werd opgesteld en vanuit het werk dat is verricht in de

commissie Grensoverschrijdend Gedrag en vanuit wat er gebeurt in andere sectoren, is er heel veel materiaal ter beschikking. U moet dat samen met de grote mediabedrijven doen. We moeten alle slachtoffers een hand reiken, maar wij moeten ook alle potentiële slachtoffers laten weten dat dit iets is wat wij niet tolereren en dat we er zijn voor hen. Dat is uitermate belangrijk.

Hoe spijtig het ook is dat we dit moeten doen, we moeten dit doen want in de normale wereld zou dat niet nodig mogen zijn. Dan zou er geen misbruik zijn van die machtsposities, dan zou men zich gewoon op een correcte manier gedragen, ook tegenover vrouwen die collega's zijn, die studenten zijn, die kandidaten zijn in bepaalde programma's ... De weg is nog lang. Het is goed dat u daarin actie onderneemt en we kijken alleszins uit naar dat actieplan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Uw commerciële boodschap voor Streamz ten spijt, is het inderdaad een proces dat niemand wilde. Het is een heel indringende reeks die toont hoe complex en hoe problematisch het is om te maken te krijgen met grensoverschrijdend gedrag en om zelf je eigen grenzen te stellen. Het is moeilijk om dit te rapporteren, om zelf af te wegen of je dat wel of niet anoniem wilt doen, er een zaak van wilt maken of niet. Dat weegt op het leven van mensen. De reeks is een aanrader om te beseffen hoe complex het probleem is.

Minister, ik ben blij te horen dat u zich bewust bent van de problematiek en dat u er verder mee aan de slag wilt gaan. Van de VRT kunnen we vragen wat we willen want we zijn de hoofdaandeelhouder, maar het is ook goed dat u aangeeft dat u de vraag in de private sector gaat stellen en hen gaat blijven aansporen. Dat kan als onderdeel van het Sociaal Charter, maar ik veronderstel dat er nog meer mogelijkheden zijn om hen aan te sporen om er werk van te maken.

Ik ben blij te horen dat u het belang van de Genderkamer erkent, in welke structuur die dan ook past, dat u het belang en de kwaliteit van het werk erkent en de continuering ervan. Enfin, ik hoop toch dat ik daarvan mag uitgaan.

Ten derde ben ik ook blij te horen dat u erkent dat er longitudinaal onderzoek nodig is in opvolging van het CuDOS-onderzoek. Ik reken erop dat er eerstdaags een nieuwe call komt om een nieuw onderzoek daaromtrent op te starten.

En ten slotte denk ik dat we wat het actieplan betreft een versnelling hoger moeten schakelen. Mijn oproep is om daar samen met minister-president Jambon en alle andere ministers – want het gaat over onze hele Vlaamse samenleving: sport, werk, cultuur, jeugd, onderwijs – hard op in te zetten. We rekenen op u.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de deelname van lokale zenders aan Radioplayer – 1481 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Onder uw Operationele Doelstelling (OD) A.3.4, 'De transitie naar digitale radio', zien we dat u zich voorneemt de cvba Digitale Radio Vlaanderen verder te ondersteunen. Die cvba is een samenwerking tussen de VRT, DPG Media en Mediahuis. Bedoeling is via deze samenwerking DAB+ (Digital Audio Broadcasting) en de digitalisering van het radiolandschap verder te stimuleren in

het kader van – dat weten we allemaal – de omschakeling van FM naar DAB+. Een veruitwendiging van de opdracht van Digitale Radio Vlaanderen is het online radioplatform Radioplayer, opgestart in samenwerking met een Franstalige partner. In 2021 werden Vlaamse lokale zenders via een toelage die u toen instelde gestimuleerd om mee in dit project te stappen. Maar wij horen dat die toelage blijkbaar voor 2022 op de helling lijkt te staan of verdwenen is. In elk geval ontstaat er ongerustheid bij de lokale radio's en natuurlijk verdwijnt of vermindert dan ook wel de appetijt om mee te stappen in het Radioplayerverhaal.

Niettemin blijft het belangrijk, denken wij, voor lokale zenders om zich aan te passen aan de verder schrijdende digitalisering van het radiolandschap. U hebt al een aantal keer aangegeven dat u dat ook belangrijk vindt. Op de commissievergadering van 20 januari 2022 gaf u aan dat de beoordeling van de aanvragen van lokale zenders voor pilootprojecten rond DAB+ bijna rond is.

De werking van Digitale Radio Vlaanderen en bijgevolg Radioplayer houdt verband met het dossier voor de erkenning van landelijke zenders. Momenteel zijn de centrale spelers in de samenwerking de VRT, DPG Media en Mediahuis. Dat zijn ook houders van landelijke radio-erkenningen. We weten dat er vier dossiers werden ingediend, waarbij één indiener (nog) geen deel uitmaakt van cvba Digitale Radio Vlaanderen. Hert een en ander hangt wel samen. De landelijke vergunningen hangen samen met de positie van die lokale radio's in verhouding tot de rol die ze kunnen spelen in het Radioplayerverhaal.

Minister, wordt de betoelaging voor lokale zenders voor deelname aan Radioplayer geschrapt? Waarom wel of niet? Kunt u daarover meer informatie geven?

Hoe ziet u de toekomstige werking van de cvba Digitale Radio Vlaanderen in het licht van de erkenningsronde voor landelijke radiozenders? Wordt er verwacht dat de moederbedrijven van zenders met een landelijke erkenning instappen in de cvba Digitale Radio Vlaanderen? Andersom: hoe schat u de participatiebereidheid ten aanzien van Radioplayer in van moederbedrijven die niet langer een zender met een landelijke erkenning hebben?

Is er intussen witte rook over de selectie van de pilootprojecten DAB+ voor lokale zenders? Wat zijn de resultaten van deze aanvraagronde?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Vandaele, dit is effectief een dossier dat kadert in de digitalisering van ons radiolandschap. Er is natuurlijk ook de ambitie van het mediabeleid om daar zeker die lokale spelers in te betrekken.

We hebben in Vlaanderen een heel mooi radiolandschap. De lokale radio's hebben een interessante toegevoegde waarde omdat ze lokaal uitzenden maar vooral heel verweven zijn met het lokale verenigingsleven, met het lokale nieuws en dergelijke meer.

Specifiek voor hen werkt de overheidstoelage rond Radioplayer als een soort van drempelverlagende accelerator. Eind 2021 waren er in totaal 51 lokale radio's actief op Radioplayer. Dit wordt beschouwd als een investering in een toekomstgericht IP-gebaseerd (internetprotocol) platform. Er is wel eens kritiek op Radioplayer en er zijn uiteraard ook een aantal nadelen aan verbonden, maar het is en blijft een belangrijk platform in het kader van de digitalisering van het radiolandschap voor de volledige radiosector, niet alleen voor de landelijke radio's, de netwerkradio's, maar ook voor de lokale radio's.

Radioplayer International werkt immers actief aan strategische akkoorden met aanbieders van smart devices en met automobielfabrikanten. Het doel is

eenduidig: radio verdient een prominente plaats in het audio-aanbod in wagens en op smart speakers. Het aanbieden van onder meer lokale radio's op een platform zonder externe gatekeeping verhoogt de slaagkansen van de radiostations, maar verhoogt ook het gewicht van het platform.

Verhoudingsgewijs tot de eerder beperkte werkmiddelen van lokale radio's, zijn de kosten voor het Radioplayerlidmaatschap toch wel significant, zeker omdat de directe extra inkomsten in deze fase voor velen zeer beperkt zijn.

Rekening houdend met die elementen heb ik dan ook beslist om de subsidie in 2022 verder te zetten en te continueren. We hebben 2021 gezien als een opstartjaar. We hebben daar realistische verwachtingen gecreëerd. We hebben niet gezegd dat dit iets structureel zou zijn. Ook nu zeg ik dat niet. We gaan het tegen het einde van het jaar opnieuw evalueren. Maar voor 2022 gaan we het verderzetten, precies omdat Radioplayer een belangrijk instrument is in het kader van de digitalisering van het radiolandschap, maar ook omdat ik het belangrijk vind dat de lokale radio's daar aanwezig zijn. Ik ga met de cvba Digitale Radio Vlaanderen wel nog bekijken op welke manier de samenwerking met de lokale radio's nog kan worden verbeterd.

U peilde ook, collega Vandaele, naar de link met het dossier van de landelijke frequenties, een dossier waar ik in deze periode geregeld een vraag over krijg. De deadline is volgende week 10 februari 2022.

Zowel Radioplayer als de cvba Digitale Radio Vlaanderen zijn natuurlijk private initiatieven. In die zin wil ik niet voor mijn beurt spreken. Maar het spreekt voor zich dat ik een engagement verwacht van de erkende landelijke radiospelers in de stuurgroep Digital Radio Vlaanderen, die voortvloeide uit het memorandum rond digitale radio.

Trouwens, in de aanvullende erkenningscriteria voor die erkenning van landelijke FM-frequenties, is heel uitdrukkelijk ingeschreven dat ambities inzake digitalisering heel belangrijk en bepalend zijn. Dat gaat dan bijvoorbeeld over DAB+ maar evengoed over radio-apps, digitalisering via IT en dergelijke.

De derde vraag ging over de pilootprojecten DAB+. Toevallig heb ik gisteren een bezoek gebracht aan Radio Rand in Dilbeek, waar we hebben aangekondigd dat er in totaal 59 lokale radio-omroeporganisaties via DAB+ te beluisteren zijn. Ik ben tevreden dat we vandaag die stap kunnen zetten, mede dankzij de tussenkomst van de VRM, de Vlaamse Regulator voor de Media, die 5 tijdelijke zendvergunningen heeft uitgereikt aan 5 samenwerkingsverbanden per provincie. Elke provincie heeft dus zo'n samenwerkingsverband. Brussel werd daarbij toegevoegd aan Vlaams-Brabant. De Brusselse omroep BRUZZ heeft zich overigens verregaand geëngageerd om de zenders in Vlaams-Brabant die dat wensen, te ondersteunen. In elke provincie zijn er 8 tot 15 radio's. Ik denk dat dat een mooi resultaat is.

Die tijdelijke zendvergunningen gelden vanaf 1 februari voor een termijn van een jaar, die eventueel verlengd kan worden. Men is vandaag bezig om dat technisch uit te voeren. Zo verwacht men in Vlaams-Brabant te starten begin maart 2022. Dat moet het begin zijn van een ambitieus toekomstverhaal voor de lokale zenders in Vlaanderen en Brussel.

Ik ben me er natuurlijk van bewust dat met die 59 nog niet alle lokale radio's betrokken zijn bij de proefprojecten. Het is ook de bedoeling om ze allemaal snel een perspectief te geven. Zoals ik hier eerder heb aangegeven, ben ik ook aan het werken aan lokale DAB+- mogelijkheden op lange termijn. Dat houdt in dat ik een digitaal frequentieplan voor lokale radio-omroepen wil uitwerken. De aanpassing van het regelgevend kader zal natuurlijk pas van start kunnen gaan als het nieuwe digitalefrequentieplan definitief is. Dat is een complexe bezigheid die vrij veel tijd

in beslag neemt. Daarom was het ook belangrijk om snel te starten met piloot-projecten waarmee we onmiddellijk kunnen zien hoe succesvol DAB+ kan zijn voor lokale radio's.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dank u voor het uitvoerig antwoord, minister. Misschien was ik even verstrooid – dat gebeurt wel eens – maar hebt u concreet aangegeven wat u nog zult doen qua ondersteuning voor die deelname van de lokale radio's aan het verhaal van Digitale Radio Vlaanderen en van Radioplayer? Ik dacht dat daar vorig jaar ongeveer 20.000 euro uitgetrokken was voor een vijftigtal zenders. Ligt dat bedrag nu in dezelfde grootteorde?

Minister Benjamin Dalle: Ja.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dan denk ik dat uw antwoord vrij volledig was en heb ik geen bijkomende vragen, minister. Ik begrijp in elk geval – maar dat was ons ook al duidelijk uit het regeringsbeleid – dat deze regering er belang aan hecht dat de lokale radio's toegang krijgen tot het digitale verhaal. Uiteraard willen we dat ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil de heer Vandaele bedanken voor zijn vraag en de antwoorden daarop van de minister. Ik heb namelijk gelijkaardige vragen gesteld over Radioplayer bij de begrotingsbesprekingen, omdat de bedragen die vorig jaar werden uitgekeerd niet terug te vinden waren. U hield toen nog een slag om de arm, minister. Er moest nog een evaluatie gebeuren. Ik hoor u nu zeggen dat het systeem verder geoptimaliseerd zal worden. Ik weet niet wat dat precies inhoudt. Dat zullen we later wel vernemen.

U weet dat wij met de CD&V-fractie het DAB+-verhaal en de digitalisering van radio al heel lang op de agenda hebben staan.

Wij hebben in de vorige legislatuur een conceptnota gemaakt, waarmee uw voorganger aan de slag gegaan is, evenwel enkel voor de grotere landelijke radio's en niet voor de kleinere regionale en lokale spelers. We zijn heel tevreden dat u – onder andere met het verhaal van Radioplayer maar ook met het proefproject rond lokale DAB+ dat deze week van start is gegaan – nieuwe voorzetten geeft om ook lokale radio's mee futureproof te maken.

Ik heb wel een vraag. U zei dat BRUZZ en Vlaams-Brabant in een geheel zitten voor dat lokale DAB+-verhaal. Wordt dan bijvoorbeeld ook Radio Scorpio, een studentenradio uit Leuven, door BRUZZ ondersteund op de een of andere manier? Wat moet ik me daarbij voorstellen? Ik vind het wel sympathiek van het grote BRUZZ om de kleintjes in Vlaams-Brabant te willen helpen. Heb ik dat juist begrepen?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, collega Vandaele, voor de vraag en minister voor het antwoord. Ik was heel verheugd om te zien, minister, dat u gisteren het proefproject kwam voorstellen bij Radio Rand in Dilbeek. Ik ben blij dat 58 lokale radio's de stap zetten naar DAB+. Het is heel belangrijk dat we DAB+, maar ook alle andere vormen van digitale radio, een boost geven. Volgens de laatste cijfers van Digimeter luistert 19 procent van de mensen op de een of andere manier digitaal, dus via DAB+ of internetradio. We zitten dus nog niet aan die switch-off van de FM. Bepaalde mensen zouden graag zien dat er kanalen van de VRT verdwijnen in de strijd voor de nationale landelijke frequentiepakketten die

verdeeld gaan worden, een belangrijke job voor u, waarbij er meer gegadigden zijn dan pakketten. In dat landschap, dat wringt, moeten we echt – en daarvoor reken ik op u – nog versnellen om die switch te maken naar digitale radio.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Vandaele, vorig jaar hebben we hiervoor een totaalbedrag uitgetrokken van 24.750 euro. Uiteindelijk is iets minder uitbetaald, doordat we iets onder die capaciteit zaten. Het is de bedoeling om hiervoor dit jaar hetzelfde bedrag uit te trekken.

Collega Brouwers, Radioplayer en DAB+ zijn als het ware twee gelinkte dossiers voor lokale radio's.

Collega Segers, ik kan bevestigen dat wij hadden gevraagd aan BRUZZ, dat een crossmediaal mediamerk is en ook een eigen radio heeft – vroeger FM Brussel, nu BRUZZ radio – om een iets grotere verantwoordelijkheid te nemen in de financiering van het luik Vlaams-Brabant/Brussel. Waarom? Omdat zij, in tegenstelling tot de lokale radio's in kwestie, natuurlijk een stuk publieke financiering kunnen genieten. Ik vond het als minister van Brussel ook belangrijk dat zij enerzijds zelf aanwezig zijn op DAB+ maar anderzijds ook dat zij een financiële verantwoordelijkheid binnen de oude provincie Brabant opnemen. Weliswaar zijn Vlaams-Brabant en Brussel nu heel duidelijk onderscheiden. Ik denk dat het een goede zaak is dat we vanuit de hoofdstad onze technische expertise en financiering ter beschikking stellen.

De technische details zijn in elke provincie anders. We hebben telkens gevraagd aan de indieners om samen te gaan zitten met de technische partners om dit te realiseren en te financieren. Bij gelegenheid wil ik dat wel eens in detail uitleggen, maar dat behoort tot de operationaliteit en tot de vertrouwelijkheid van die samenwerking. Het is niet in elke provincie identiek hetzelfde.

Dat zijn heel verschillende regelingen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn De Roo aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de Vlaamse doelstellingen voor 2025 met betrekking tot 5G – 1482 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, in een verslag van de Europese Rekenkamer, 'Speciaal Verslag 03/2022: Uitrol van 5G in de EU', bengelt België op het vlak van implementatie van 5G achteraan in de groep van Europese landen. Naast Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Griekenland zijn we de enigen bij wie de waarschijnlijkheid om de doelstellingen voor 2025 te halen als 'laag' wordt ingeschat. Deze inschatting is afgeleid uit de 'Study on national broadband plans EU-27' (NBP) van februari 2021 van de Europese Commissie.

De methodologie van de Europese Commissie is daarbij zowel kwantitatief – de Digital Economy and Society Index (DESI) uit 2020 en gegevens van het 5G-observatorium – als kwalitatief – de algemene prestatie van de lidstaat in afgelopen periode, de voornaamste uitdagingen, de marktomstandigheden in telecom, het geplande beleid en financiering. De waarschijnlijkheidsinschatting is eerder een schatting van wat het resultaat zou zijn als al die zaken blijven zoals ze vandaag

zijn en uitgevoerd worden zoals vandaag voorzien. Volgens de Commissie is er nog ruimte voor gedragswijzigingen die kunnen leiden tot een sterke verhoging van de kans op slagen, maar de kans dat die zich voordoet is afhankelijk van te veel variabelen om mee te nemen in de classificatie 'laag-medium-hoog'. Met welke kans deze classificaties overeenkomen, wordt ook niet weergegeven in de methodologie.

Alleszins blijft het zo dat België op het vlak van '5G-gereedheid' bijzonder laag blijft scoren. Ook in DESI 2021, een jaar recenter dan de data waarop de Europese Rekenkamer zich baseerde, gepubliceerd in november 2021, blijft België steken op een 5G-gereedheid van 3 procent, ten opzichte van het Europees gemiddelde van 50 procent. De belemmeringen zijn bekend: het uitblijven van de veiling en de verdeling van de middelen daarvan; de verschillende stralingslimieten, waarbij het met name in Brussel onmogelijk is om een economisch rendabele exploitatie te realiseren, de termijnen voor het verlenen van milieuvergunningen; en tot slot de door gemeenten aangerekende vergoedingen voor masten, ook voornamelijk in Brussel. De Commissie voegt daar in haar NBP-studie de moeilijke coördinatie tussen de nationale, regionale en lokale overheden aan toe.

De Europese Rekenkamer stelt daarnaast ook dat de omzetting van de Richtlijn tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie nog niet had plaatsgevonden, maar ondertussen is dat wel gebeurd door middel van de wet van 21 december 2021 houdende omzetting van het Europees Wetboek voor elektronische communicatie en wijziging van diverse bepalingen inzake elektronische communicatie.

Gaat u ermee akkoord dat de kans dat we onze doelstellingen voor 2025 inzake 5G halen, en gigabitconnectiviteit meer algemeen, laag is?

Welke belemmeringen die worden aangehaald kunnen door Vlaanderen autonoom verholpen worden? En welke belemmeringen die worden aangehaald kunnen door Vlaanderen in coördinatie met andere overheden verholpen worden?

Op welke manier kan Vlaanderen voor een inhaalmanoeuvre zorgen, zodat we na de veiling de kans verhogen om onze doelstellingen toch te halen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Het klopt dat België een inhaalbeweging moet maken, maar ik schat het halen van de doelstellingen voor 2025 niet zo negatief in.

Belangrijk is dat er op het Overlegcomité van 24 november 2021 een akkoord is gevonden over het principe van de uitrol van 5G en het uitschrijven van de veiling voor het spectrum, iets wat eigenlijk jarenlang niet lukte, precies door de discussie over het aandeel van elkeen in de opbrengsten van die veiling. We hebben – dat weet u – ervoor gekozen om te zeggen dat die discussie belangrijk blijft en dat we met Vlaanderen blijven inzetten op een merkelijk groter aandeel van die opbrengsten, maar ook om vooruit te gaan en dat niet te laten blokkeren door de eerder politieke en financiële discussie. Ik denk dat dat een goede optie was. Dat maakt dat de veiling en de marktopening voor de komst van een vierde operator de implementatie van 5G in België zal bewerkstelligen. Het Overlegcomité stemde ook in met de samenwerking aan een overkoepelend kennis- en leerplatform rond 5G met inachtneming van eenieders bevoegdheden. Ook dat is een goede zaak.

De koninklijke besluiten werden ondertussen gepubliceerd in het Staatsblad, en het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT) startte via de website www.auction2022.be een informatiepagina over alles wat de veiling betreft. Een eerste stap daarin dateert van 14 januari jongstleden, toen het BIPT de oproep tot kandidaatstelling voor spectrum lanceerde.

Kandidaten hebben de mogelijkheid zich tot 16 februari 2022 aan te melden, waarna de eigenlijke veiling in juni kan plaatsvinden. Daarna kan het wat mij betreft ook snel vooruitgaan. Ik blijf het zeggen: 2022 moet het jaar worden van 5G. Ook al zal een stuk van de operationalisering ook nog de komende jaren moeten gebeuren, dit jaar is echt een sleuteljaar.

Het rapport van de Europese Rekenkamer, dat als conclusie heeft dat de kansen voor het behalen van de doelstellingen in 2025 laag zijn, verwijst ook naar bronnen die zijn opgemaakt in februari 2021, maar zoals ik juist heb toegelicht is er sindsdien veel veranderd op het niveau van het Overlegcomité. Zoals u zelf aangeeft, zijn er in dat verband overigens ook een aantal andere ontwikkelingen geweest, zoals de omzetting van het Europees Wetboek inzake elektronische communicatie, dat inmiddels een feit is. Ik verwijs ook naar de omzetting daarvan in Vlaamse wetgeving via het decreet van 2 juli 2021.

Ten slotte wil ik er nog eens op wijzen dat de doelstellingen voor 2025 vooral gericht zijn op de uitrol van 5G in stedelijke gebieden en langs de belangrijkste transportroutes. Deze gebieden zijn het interessantst voor telecomoperatoren om te dekken met 5G. Ik blijf het belangrijk vinden dat heel Vlaanderen kan genieten van een goede dekking en dring daar bij de operatoren ook op aan.

Wat uw laatste vraag betreft: ik zie twee belemmeringen waar Vlaanderen actief aan kan werken. Dat gaat om de kosten van masten en het verlenen van milieuvergunningen. Voor het verlagen van de kosten van masten heeft de Vlaamse Regering een relanceproject opgenomen in Vlaamse Veerkracht. Ik verwijs daarvoor ook naar de vraag om uitleg nummer 3273 van collega Maurits Vande Reyde aan minister Crevits van vorig jaar.

De ambitie is en blijft om de volledige uitrol van 5G in Vlaanderen desgewenst te vergemakkelijken door de oprichting van een TowerCompany waar ook Fluvius nuttig bij betrokken kan worden. In dat verhuurmodel zouden marktoperatoren gebruik kunnen maken van de sites die Fluvius ter zijne beschikking heeft wat de kost voor de exploitatie van de masten verlaagt. Dit maakt dat het dekken van minder dichtbevolkte gebieden interessanter wordt voor telecomoperatoren. Het heeft natuurlijk pas zin om deze plannen concreet te maken als de spelers gekend zijn. Zoals gezegd moet hierover in juni duidelijkheid zijn en zal mijn collega, minister Crevits, deze gesprekken dan met haar administratie, Fluvius en de gekozen telecomoperatoren van start doen gaan.

Het verlenen van milieuvergunningen is ook een regionale bevoegdheid in België en dus in Vlaanderen de verantwoordelijkheid van mijn collega, minister Demir. In april 2021 gaf de Vlaamse Regering reeds groen licht om nieuwe stralingsnormen te ontwikkelen voor 5G, dus ook dat aspect wordt afgedekt. Daarbij stond de bescherming van de gezondheid van de mensen centraal en behielden we de bestaande cumulatieve blootstellingsnorm van 20,6 volt per meter bij 900 megahertz. Deze norm is vier keer strenger in vermogen dan de grenswaarde die aanbevolen wordt door de Wereldgezondheidsorganisatie, de ICNIRP-richtlijn (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) en de aanbeveling van de Raad van 12 juli 1999. Met andere woorden, ook op het vlak van gezondheid zal dit in orde zijn en zal dit op een goede manier ontwikkeld kunnen worden.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Minister, ik ben tevreden te horen dat u minder negatief kijkt naar de problematiek dan de Europese Rekenkamer, die zich inderdaad moest baseren op een aantal verouderde gegevens. Ik denk dat het vooral van belang is dat we de vooropgestelde doelen nog kunnen halen in 2025. Hoe sneller hoe liever. 5G biedt enorm veel kansen op het vlak van innovatie, zowel voor consumenten als bedrijven, en daar moeten we ten volle van kunnen genieten.

Ik begrijp ook uit uw antwoord dat u er alles aan zult doen om ervoor te zorgen dat er vanuit Vlaanderen geen vertraging komt op de twee voornaamste knelpunten: de komst van de masten en de milieuvergunning. Er zijn daarin al een aantal stappen genomen. Ik hoop dat de vervolgstappen die daaruit voortvloeien ook met de nodige snelheid kunnen worden afgerond.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Het Overlegcomité heeft op 24 november 2021 – u hebt ernaar verwezen – het akkoord gesloten om de veiling al te laten plaatsvinden ook al is er nog geen akkoord over de verdeling van de middelen. Als ik mij niet vergis is daar ook beslist om de gesprekken over de verdeling in mei 2022 opnieuw op te starten. Mijn vraag is: worden er intussen nog gesprekken aangeknoopt? Wordt dit nog verder voorbereid? Of is het effectief de bedoeling om pas in mei de discussie verder aan te vatten?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De uitrol van 5G is uiteraard belangrijk. Dat is in deze commissie al vaak beklemtoond. Mijn persoonlijke stokpaardje is en blijft vooral die verdeling van de middelen, van de opbrengsten tussen het federale niveau en de regio's, met uiteraard – dat is ook al vaker gezegd, maar ik wil het toch blijven herhalen – een groter aandeel voor de regio's aangezien het aandeel media regionale bevoegdheid is.

We kunnen er uiteraard mee leven dat de inkomsten tijdelijk geparkeerd worden en dat intussen voortgewerkt wordt aan de uitrol van 5G. Dat is inderdaad de juiste werkwijze, op voorwaarde natuurlijk dat de middelen niet tot sint-juttemis geparkeerd blijven, maar dat er op een bepaald moment knopen worden doorgehakt.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): 5G is om zoveel redenen belangrijk voor ons land, voor onze economie, voor onze samenleving. Het gaat veel verder dan de versterking van 4G. We hebben 5G ook nodig voor hele uitrol van de omslag naar artificiële intelligentie. Dat is een supercruciaal dossier. Het zou bijzonder stom zijn dat de uitrol daarvan wordt bemoeilijkt door de complexe structuur van ons land en de middelenverdeling, terwijl er geld op een rekening staat.

Minister, ik ben zeer verheugd dat u zegt dat we doorgaan met dat dossier en dat we dat asap verder gaan uitrollen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega De Roo, we zijn het uiteraard aan het voorbereiden en uiteraard, collega Vandaele, hecht ik aan de verdeling evenveel belang als u. Dit is een essentieel onderdeel van mijn beleidsnota Media, namelijk dat wij een aanmerkelijk hoger aandeel vragen van de federale overheid. En dat wij daar serieus over zullen debatteren en negotiëren. Dat is ook een taak van mij voor dit jaar. Tegelijk hebben we willen zeggen dat we dat niet gaan gebruiken als breekmiddel voor de veiling. We gaan die veiling laten plaatsvinden, we gaan dat vooruit laten gaan omdat de industrie daar om vraagt en omdat het ook goed is voor onze mensen. Maar we willen daar wel een serieuze discussie over hebben. Die wordt technisch voorbereid door mijn departement samen met de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en er zijn uiteraard ook informele contacten. Het wordt geen gemakkelijke discussie. Daar ben ik van overtuigd. Omdat het natuurlijk budgettair een impact heeft maar ook omdat het technisch vrij complex is. Je moet rekening houden met een aantal variabelen die vandaag nog niet honderd procent gekend zijn. Je kunt erop rekenen dat ik de belangen van onze Vlaamse overheid serieus zal verdedigen en dat we ervoor zorgen dat 5G ook dit jaar vooruit kan gaan, samen met alle overheden van dit land.

De voorzitter: De heer De Roo heeft het woord.

Stijn De Roo (CD&V): Dank, minister, voor uw bijkomend antwoord. Het is duidelijk – en de tussenkomsten van de collega's bewijzen dat – dat we geen genoegen mogen nemen met een Vlaanderen dat ergens onderaan een lijst bengelt in verband met de implementatie van 5G. We moeten de nodige stappen ondernemen om onze bedrijven die hier gehuisvest zijn en onze consumenten die hier in deze regio zitten te laten genieten van de voordelen van 5G.

We zijn een regio die gekend staat voor haar investeringen in digitalisering en innovatie, en in artificiële intelligentie. Dan moet 5G natuurlijk ook volgen. Daarom moeten we alles uit de kast halen om een inhaalbeweging te doen. Ik ondersteun u zeker in uw boutade dat 2022 het jaar voor 5G in Vlaanderen moet worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de lancering van de projectoproepen Digitale Transformatie en Desinformatie in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht – 1533 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Johan Deckmyn

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, in het relanceplan Vlaamse Veerkracht zijn voor de mediasector inderdaad belangrijke projectoproepen gelanceerd, één rond digitale transformatie en één rond desinformatie. Mijn vragen gaan voornamelijk over de stand van zaken daaromtrent.

De projectoproep Digitale Transformatie beoogt ontwikkelingsprojecten met een kort implementatietraject, van twee tot drie jaar, die een onderneming kunnen veranderen en versterken, om zo op korte termijn effectieve toegevoegde waarde creëren. De thema's die daar naar voren worden geschoven zijn, bijvoorbeeld: het verbeteren van de vindbaarheid en de zichtbaarheid van Vlaamse mediacontent, slimme technologie en digitale tools om efficiëntie en kwaliteit van de media-productie te verhogen, de opslag, distributie en waardecreatie te verhogen, en mediaplatformen en tools van de toekomst, zoals vernieuwing in journalistiek en storytelling of innovatieve 5G-toepassingen. Daar hadden we het daarnet nog over.

Die projecten kunnen alleen uitgevoerd worden door samenwerkingsverbanden uit de brede mediasector. Kleinschalige projecten door minstens twee partners, grootschalige projecten door minstens vier. Maar we hebben nu vernomen dat de lancering van die projectoproep en de bijbehorende infosessie die vorige week voorzien was, uitgesteld worden naar het tweede kwartaal van 2022. De Europese Commissie zou na analyse van het reglement aangegeven hebben dat zij de projectoproep Digitale Transformatie niet kan goedkeuren onder het State Aid Temporary Framework, in het kader van de coronapandemie. Daarin zijn de Europese regels wat losser, om zo te zeggen. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM) is momenteel in gesprek met de Europese Commissie en neemt de nodige stappen om zo snel mogelijk via de reguliere aanmeldingsprocedure goedkeuring te krijgen voor de oproep.

Minister, wat is uw reactie op die beslissing van de Europese Commissie ?

Welke impact zal dat hebben op de lancering en realisatie van die projectoproep? Hoeveel vertraging mogen we nu verwachten?

Dan maken we de link naar de tweede projectoproep, die gaat over 'Praktijk-gerichte en innovatieve projecten die bijdragen aan de opdracht van mediaspelers tot het verspreiden van juiste informatie.' Daar zijn de mogelijke thema's: het verhogen van de mediawijsheid en de weerbaarheid van burgers of journalisten en redacties tegen desinformatie, nieuwe diepgaande inzichten inzake desinformatie en innovatie tools en technologieën om desinformatie te detecteren of te weerleggen. Dat is allemaal zeer belangrijk. U weet dat we daar in de Senaat een groot rapport aan hebben gewijd, en ik kijk er eigenlijk wel naar uit om te weten wat daar, qua voorstellen, zal binnenkomen.

Voor deze projectoproep geldt als voorwaarde dat de inzichten, kennis en of tools daarna breed verspreid en opengesteld worden aan alle geïnteresseerden. Om die projecten te kunnen indienen moeten de samenwerkingsverbanden bestaan uit minstens twee relevante spelers uit de nieuwsmediasector, de onderzoekswereld of het mediawijsheidsveld. Minstens één partner moet uit de nieuwsmediasector komen.

Wanneer gaat die oproep gelanceerd worden? Ik dacht dat het iets later zou zijn, maar ik weet niet meer precies wanneer die zou doorgaan. Mijn vraag is nu: aangezien die andere oproep uitgesteld wordt, of alleszins vertraagd, kan deze oproep dan niet een beetje naar voren geschoven worden, vermits die over zo'n belangrijk thema als desinformatie gaat? Nu de andere toch is uitgesteld heeft de administratie misschien wat ruimte in de agenda om dat te behandelen? Ook daar is dus de vraag wanneer de geselecteerde projecten van start kunnen gaan.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Brouwers, u stelde me een aantal vragen in verband met de voorziene projectoproepen in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht.

Met betrekking tot uw eerste twee vragen neem ik uiteraard akte van het standpunt van de Europese Commissie over de legale basis die het best past bij het dossier voor aanmelding.

In eerste instantie heeft mijn administratie de projectoproep Digitale Transformatie aangemeld bij de Europese Commissie onder het 'Temporary Framework of State Aid', en dit na het inwinnen van advies bij meerdere experts die hier ervaring mee hebben en die meenden dat het Temporary Framework voldoende breed kon worden geïnterpreteerd voor onze doelstelling.

De Commissie is, na analyse van het hele dossier, echter van mening dat het Temporary Framework niet de juiste legale basis is waarbinnen de projectoproep kan worden aangemeld en waarbinnen zij dit dus moet behandelen. De Europese Commissie hanteert een strikte interpretatie van het Temporary Framework om snel steun te kunnen geven aan bedrijven die schade hebben geleden door COVID-19. Het gaat in de eerste plaats om verliezen die zij naar aanleiding van en tijdens de pandemie hebben geleden. De argumentatie voor de projectoproep Digitale Transformatie was maar zeer gedeeltelijk gebaseerd op het verlies van advertentie-inkomsten van de mediasector, en was in hoofdzaak gericht op de technologische weerbaarheid en digitale transformatie van de brede mediasector voor de toekomst. Daar gaat dit eigenlijk over. Dit is relancebeleid, geen schadebeleid. Volgens de Commissie valt dit niet binnen de doelstellingen van het Temporary Framework, zoals zij dat strikt interpreteert.

Ik kan mij daar alleen maar bij neerleggen. Het zorgt ervoor dat de lancering van projectoproepen een beetje vertraging oploopt. Mijn departement zal dit dossier nu opnieuw indienen via de reguliere aanmeldingsprocedure, die enkele maanden in beslag kan nemen. Aan de Commissie wordt gevraagd om sneller te gaan omdat

men onze dossiers zeer goed kent. Het departement is in constant overleg met de Commissie. Ook op inhoudelijk vlak zijn er heel veel contacten. Waar dit normaal gezien zes maanden kan duren, hoop ik dat het nu toch iets sneller kan gaan. In het Temporary Framework kon dit in zes weken worden afgehandeld. Dat is de reden waarom we niet zoveel vertraging hebben opgelopen. Dat maakt het grote verschil niet.

Het departement is momenteel in nauw overleg met de Europese Commissie om zo snel mogelijk een formele goedkeuring te krijgen. De huidige inschatting is dat de lancering van de projectoproep zal volgen in het tweede kwartaal van 2022.

De lancering van de projectoproep 'Desinformatie' staat nog steeds gepland op 21 maart 2022. Het lijkt ons opportuun om die timing aan te houden, om verschillende redenen. 21 maart 2022 is de datum die reeds via verschillende wegen gecommuniceerd is naar de sector. Zij zijn dus voorbereid op die datum; we willen het niet nodeloos complexer maken dan nodig, bijvoorbeeld door het naar voren te schuiven. Het lijkt ons ook niet aangewezen om de startdatum van de projecten te vervroegen omdat deze dan in plaats van op 1 oktober zouden moeten starten op 1 juli of 1 augustus, dus tijdens de zomervakantie. Zeker gezien de betrokkenheid van de academische wereld bij deze projecten, lijkt ons dit niet opportuun. De start van het academisch schooljaar 2022-2023 is een mooie timing om de projecten in uitvoering te laten gaan.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, dank u voor het antwoord. 21 maart 2022 is dan misschien toch voor de projectoproep Desinformatie niet meer zo heel ver af. Ik heb begrepen dat in het veld die datum al is meegedeeld en dat men zich daarop voorbereid. Ik begrijp ook wel dat de start van dit project beter aansluit bij de start van het academiejaar.

Oké. Dan heb ik geen verdere vragen. Er zijn een paar zaken opgehelderd. Het valt te hopen dat de vertraging bij de Europese Commissie beperkt blijft tot enkele maanden en dat het inderdaad geen zes maanden worden.

Ik kijk vooral uit naar de voorstellen waarmee de verschillende spelers zullen afkomen. Ik hoop dat daar toch zaken inzitten die toekomstgericht zijn en waarmee we Vlaanderen op een innovatieve manier op de kaart kunnen zetten.

We kijken ernaar uit!

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.